

Αθήνα, 31 Ιανουαρίου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κ.κ. Υπουργούς

Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Θέμα: Προστασία της παραγωγικής γης στη Θεσσαλία από την αλόγιστη εγκατάσταση φωτοβολταϊκών πάρκων, για τη διασφάλιση της διατροφικής μας επάρκειας και της εθνικής ανεξαρτησίας

Η Θεσσαλία αποτελεί έναν από τους πιο σημαντικούς αγροτοκτηνοτροφικούς πυλώνες της χώρας, παράγοντας σημαντικά ποσοστά των βασικών αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων της Ελλάδας. Ωστόσο, το τελευταίο διάστημα παρατηρείται μία αλόγιστη αύξηση της εγκατάστασης φωτοβολταϊκών πάρκων σε παραγωγική γη υψηλής παραγωγικότητας στην περιοχή μας, γεγονός που προκαλεί έντονες ανησυχίες τόσο στους αγρότες όσο και στις τοπικές κοινωνίες.

Η μετατροπή γεωργικής γης σε εκτάσεις για ενεργειακές εγκαταστάσεις, όπως τα φωτοβολταϊκά πάρκα, εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους για τη μείωση της γεωργικής παραγωγής, γεγονός που θα έχει άμεσες συνέπειες στην τοπική και εθνική οικονομία, καθώς και στην επάρκεια τροφίμων.

Η διαρκής αύξηση του παγκόσμιου πληθυσμού οδηγεί σε αναμενόμενη αύξηση της αντίστοιχης ζήτησης για τρόφιμα. Επιπλέον, η εντεινόμενη συχνότητα και βιαιότητα απρόβλεπτων καιρικών φαινομένων, είναι ένας επιπρόσθετος παράγοντας πίεσης στην παγκόσμια γεωργική παραγωγή. Σύμφωνα με στοιχεία της Οργάνωσης Τροφίμων και Γεωργίας του ΟΗΕ (FAO), περίπου 12 εκατομμύρια εκτάρια αρόσιμης γης χάνονται κάθε χρόνο λόγω ανυδρίας, πλημμυρών και κυμάτων καύσωνα, που αποσταθεροποιούν ολόκληρες

περιοχές. Η αγροτική παραγωγή, εκτός από τα προβλήματα λόγω κλίματος αναμένεται να έχει στο κοντινό μέλλον και γεωπολιτικές «πιέσεις». Υπάρχει ο κίνδυνος, οι μεγάλοι προμηθευτές τροφίμων να δημιουργήσουν σφαίρες επιρροής, με βάση τις εξαγωγές τους.

Ενώ όλα αυτά συμβαίνουν στον πλανήτη, στην χώρα μας έχουμε το φαινόμενο να ξεφυτρώνουν παντού φωτοβολταϊκά πάρκα, χωρίς καμιά στρατηγική αλλά με μια άναρχη τοποθέτηση. Σε όλη την χώρα χωράφια βγαίνουν από την παραγωγή για να βάλουν φωτοβολταϊκά. Αγρότες που νοίκιαζαν χωράφια τα χάνουν γιατί απλά οι ιδιοκτήτες τους προτιμούν να τα δώσουν σε εταιρείες - με το αζημίωτο - για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών.

Συνακόλουθα, σύμφωνα με έκθεση-εργασία του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, με τίτλο *«Αξιολόγηση και εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων με τη μέθοδο RIAM»*, σημειώνει ότι *«Οι μεγάλης έκτασης εγκαταστάσεις φωτοβολταϊκών μπορεί να προκαλέσουν βλάβη σε παραγωγικές καλλιεργήσιμες εκτάσεις. Οι μεγάλης κλίμακας εγκαταστάσεις επίσης επηρεάζουν τη θερμική ισορροπία της περιοχής, καθώς τα πάνελ απορροφούν μεγαλύτερη ποσότητα ηλιακής ενέργειας από ό,τι η γη που ανακλά ένα τμήμα πίσω στο διάστημα»*.

Ο Περιφερειάρχης Θεσσαλίας, κ. Δημήτρης Κουρέτας, παρουσίασε στοιχεία αδειοδότησης φωτοβολταϊκών στη Θεσσαλία, εκφράζοντας την ανησυχία του για την άναρχη επέκτασή τους στην αγροτική γη. *«Σύμφωνα με στοιχεία της Ρυθμιστικής Αρχής Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (ΡΑΑΕΥ), τα φωτοβολταϊκά που έχουν ήδη εγκατασταθεί στη Θεσσαλία καταλαμβάνουν έκταση 38.000 στρεμμάτων»*, είπε ο κ Κουρέτας.

«Επιπλέον, οι άδειες που έχουν δοθεί αντιστοιχούν περίπου σε 374.000 στρέμματα, που αντιστοιχεί στο 8,4% της καλλιεργήσιμης γης της Θεσσαλίας. Αυτό σημαίνει ότι έχει δεσμευτεί ένα μεγάλο μέρος της παραγωγικής γης, τουλάχιστον για την επόμενη 20ετία, γιατί τέτοιας διάρκειας είναι τα συμβόλαια που γίνονται με τους ιδιοκτήτες της γης».

Επισημαίνουμε πως ένα από τα πιο σοβαρά ζητήματα που σχετίζονται με την ανάπτυξη των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) στη χώρα μας είναι η μη ολοκλήρωση του Ειδικού Χωροταξικού Σχεδίου για τις ΑΠΕ. Ως αποτέλεσμα,

δεν υπάρχουν σαφείς κανόνες και όρια που να διέπουν τη χωροθέτηση και την αδειοδότηση των έργων αυτών, διασφαλίζοντας την ορθολογική ανάπτυξη των ΑΠΕ με σεβασμό στο περιβάλλον και στις τοπικές κοινωνίες.

Ενδεικτικά, μία από τις περιοχές της Θεσσαλίας, που «φυτρώνουν» φωτοβολταϊκά, είναι το Ελληνόκαστρο Αντιχασίων του Δήμου Μετεώρων της Π.Ε. Τρικάλων.

Στην περιοχή αυτή έχει αδειοδοτηθεί από τη ΡΑΑΕΥ η εγκατάσταση ενός τεράστιου για τα ελληνικά δεδομένα Φωτοβολταϊκού Συστήματος, του μεγαλύτερου μέχρι στιγμής στη Χώρα εμπίπτοντας εντός 7 τοπικών κοινοτήτων, συνολικής ισχύος 400 MW (!), που θα καλύψει με ηλιακά πάνελ 6.000 στρ. (!) σε 72 γήπεδα και δεσμεύοντας 15.000 στρ. περίπου (!) με πρόβλεψη να συνδεθεί με τη Γραμμή Υψηλής Τάσης 400 kV ΚΥΤ Τρικάλων-ΚΥΤ Καρυδιάς.

Κάτοικοι, φορείς, περιβαλλοντικές οργανώσεις και συλλογικότητες είναι αναστατωμένοι. Κάποιοι έχουν προσφύγει ακόμα και σε εισαγγελικές αρχές, η έρευνα των οποίων είναι σε εξέλιξη. Την ίδια ώρα, ισχυρά επιχειρηματικά συμφέροντα πασχίζουν να δημιουργήσουν τετελεσμένα γεγονότα, προ μιας πιθανής ανακοπής των εργασιών εγκατάστασης.

Αυτά, σε συνδυασμό με την βίαιη περιβαλλοντική αλλοίωση παρθένων ορεινών εκτάσεων με δάση και μοναδική πανίδα και χλωρίδα, εξαιτίας των εγκαταστάσεων αιολικών πάρκων στην Αργιθέα και αλλού, μικρών υδροηλεκτρικών εργοστασίων στον Ασπροπόταμο, δημιουργούν ένα εκρηκτικό περιβαλλοντικό μίγμα απρόβλεπτων επιπτώσεων.

Δεδομένης της ανάγκης για προώθηση της πράσινης ενέργειας, θεωρείται κρίσιμη η διασφάλιση ισορροπίας μεταξύ της ενεργειακής ανάπτυξης και της προστασίας της γης υψηλής παραγωγικότητας, προκειμένου να διασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του πρωτογενούς τομέα και η διατροφική επάρκεια.

Με βάση τα παραπάνω,

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

1. Ποια είναι τα κριτήρια αδειοδότησης για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών πάρκων σε γη υψηλής παραγωγικότητας και πώς διασφαλίζεται η προστασία των παραγωγικών εκτάσεων υψηλής παραγωγικότητας;
2. Υπάρχει ομάδα εργασίας μεταξύ των δυο υπουργείων για τον περιορισμό των αδειοδοτήσεων φωτοβολταϊκών πάρκων σε περιοχές που χαρακτηρίζονται ως αγροτική γη υψηλής σημασίας; Υπάρχει ή σκοπεύουν να συστήσουν παρατηρητήριο κάλυψης αγροτικής γης με φωτοβολταϊκά πάρκα;
3. Προτίθεται η κυβέρνηση να επανεξετάσει το πλαίσιο που διέπει τις εγκαταστάσεις Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) σε παραγωγικές περιοχές, ώστε να εξασφαλιστεί η προστασία της αγροτικής παραγωγής και η βιωσιμότητα των αγροτικών περιοχών;
4. Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης του Ειδικού Χωροταξικού για τις ΑΠΕ, ώστε να διαμορφωθούν σαφείς κανόνες και όρια για την ανάπτυξη των έργων;
5. Υπάρχει σχεδιασμός για την ενθάρρυνση εναλλακτικών λύσεων που θα επιτρέπουν τη συνύπαρξη αγροτικής παραγωγής και ΑΠΕ, όπως η εγκατάσταση αγροβολταϊκών συστημάτων (agrivoltaics);
6. Υπάρχει στρατηγική μελέτη διασφάλισης της διατροφικής επάρκειας της χώρας, σε συνδυασμό με το εμπορικό ισοζύγιο και την ελαχιστοποίηση της εξάρτησής μας από τρίτες χώρες;

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Κοντοτόλη Μαρίνα

Βέττα Καλλιόπη

Δούρου Ειρήνη (Ρένα)

Καλαματιανός Διονύσιος

Κεδίκογλου Συμεών

Κόκκαλης Βασίλης

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Παπαηλιού Γιώργος

Πολάκης Παύλος

Ψυχογιός Γιώργος